

IDEAAL NR 8/MIAANDBLAAD AUGUSTUS 1979/7400

WONEN

**LUIEREN IN
EEN HANGMAT**

**ACHT PAGINA'S
BOEKENKASTEN**

**WONEN OP
HET WATER**

**OPEN HAARD ALS
ROOSTERPLAATS**

HOOFDREDACTIE:
Fief van Drumpt

ART DIRECTOR:
Jan Lips

EINDREDACTIE:
Luud Peters

REDACTIE:
Marianne Janssen
Moniek Postma
Ans Vermeulen
Adri Vlasblom

VORMGEVING:
Rob Bendijk
Joppe van Bossum

SECRETARIAAT:
Annemiek Paping

BLADMANAGER:
drs. Ad Swartjes

MEDEWERKERS:
Alard Ages
Antien Aletrino
Mieke de Bock
Theo v.d. Boogaard
Johannes Dalhuysen
Jan Egas
Henk van Gerwen
Paul Gimpel
Annette de Jong
Maarten Klijn
Adrie Lambrechts
C. Mook
Joost Minderhoud
Otto Polman
W. J. Rensenbrink
Saskia Robert
Mia Snelder
Ed Suister
Melle van der Veide
Marcel Verdoner
Cees de Wolf
Berend Zoeteman

TELEFOONNUMMERS:
Redactie: 020-5853346
Advertenties: 020-5853364
Abonnementen: 020-5853196
Betalingen: 020-5853196
Bezorging: 020-5852394 en
020-5853350
Nabestellingen: 020-5853239

ABONNEMENTEN:
Nederland f. 45,- per jaar,
f. 23,50 per half jaar;
f. 12,- per kwartaal;
Belgie Bfrs. 657,- per jaar
Overige landen uitsluitend per
jaarabonnement op aanvraag.
Losse nummers f. 4,10.
Belgie Bfrs. 68,-.

VOOR OPGEAVE:
Antwoordnummer 627
Ideaál Wonen
1000 PA Amsterdam (postzegel niet
nodig).

Bij telefonische nabestellingen bij de
uitgever f. 5,90 per nummer.

ADVERTENTIES:
Inzendingen op aanvraag bij de afdeling
advertenties.

Basisweg 30, 1043 AP Amsterdam.

HOOFD ADVERTENTIE-EXPLOITATIE:
Tom Veltman,
Ideaál Wonen

is een maandelijks uitgave
van Uitgevers en Publiciteitsbedrijf

De Lage Landen BV
(lid van de Nederlandse

Organisatie van
Tijdschrift-Uitgevers).

Basisweg 30, 1043 AP
Amsterdam.

DIRECTEUR:
Ben Essenberg

GEDRUKT DOOR:

Brugelaar & Jansen, Maarsse
Omslag door: Offsetdrukkerij
Limburgs Dagblad, Heerlen.

INHOUD

AUGUSTUS

INTERIEURS

- Woonboten van binnen en van buiten 8
Huizen om zelf in te delen 54
Carel Willink en zijn geliefde plekje 80

WOONWINKELN

- Hangmatten voor u 22
Sfeervolle open haarden 30
Goedkoop Amsterdams buurtje 38
Kasten voor uw boeken 44
Nieuwe schoolspulletjes 68
Gezien 70

VRAGEN

- Vragen van lezers en ons antwoord 6

CULINAIR

- Grote en kleine pannekoeken 62

KUNST EN ANTIEK

- Baden in grootmoeders tijd 74

BLOEMEN EN PLANTEN

- Pergola's, hekken etc. 84

INFORMATIE

- Informatieve rubrieken 88
Verkoopadressen 97
Wat brengt Ideaal Wonen volgende maand? 98

ACHT UITZOND

Aan de rand van Delft, in een schitterende, parkachtige omgeving staan acht zogenaamde diagoonwoningen. Experimentele huizen, die werden opgeleverd als karkassen waaraan men zelf kan verder bouwen. Een aantal vloeren, die steeds diagonaal een halve verdieping verspringen vormen

PRODUKTIE: ANS VERMEULEN

De 'diagoonwoningen' staan er nu ruim zeven jaar. Zij zijn ontsproten aan de woonfilosofie van architect Herman Herzberger, die ervan uitgaat dat de 'gemiddelde' bewoner niet bestaat en een ieder de vrijheid zou moeten hebben zijn huis aan zijn individuele leefpatroon aan te passen.

In Herzberger's woningen zijn dan ook geen vertrekken met vooropgezette bestemmingen, maar leefeenheden die te gebruiken zijn als woonruimte, slaapkamer, studeer- of eetruimte. Simpel gezegd, je kunt je bed neerzetten waar je maar wilt.

Er zijn balkons op elke woonlaag

die eventueel bij de leefruimte kunnen worden getrokken. De meeste bewoners hebben dat ook gedaan, waarbij de één zo'n extra ruimte benutte ter vergroting van de keuken, de ander als extra-zithoek en een volgende als werkkamer.

Het meest opvallende aan de woningen is, dat alles open is. De vloeren verspringen zodanig, dat men nooit tegen een plafond aankijkt. Kinderen, die in de nok van de woningen spelen, blijven 'beschreeuwbaar': er is altijd contact zonder dat men elkaar echt hoeft te zien.

Die openheid maakt 's winters het warm stoken van de woning een

moeilijke en ook kostbare zaak. De 'diagoonwoningen' zijn trouwens voorlopig niet voor ieders portemonnee weggelegd. Men moet er zelf nog van alles aan doen. Ook als men geen al te drastische verlangens heeft, zal men moeten beginnen de natte ruimten zelf te betegelen, want de woningen worden volkomen kaal opgeleverd.

Een bewoner zegt: 'Je bent er niet met het kopen van zo'n huis. In geld uitgedrukt komt er eigenlijk nog een heel huis bij voor je het helemaal naar je zin hebt'. Voor de meeste jonge gezinnen is dat niet haalbaar, en dat zijn juist de mensen die voor een dergelijke woon-

vorm enthousiast zijn.

Prototype

De experimentele woningen moeten dan ook gezien worden als een prototype van een woning welke méér speelruimte biedt aan mensen die 'anders' willen wonen. Aan de hand van de ervaringen met deze woningen zou men in de toekomst goedkopere types kunnen ontwikkelen. Van de kant van de architectenwereld is er dan ook belangstelling genoeg voor deze huizen. De bewoners worden regelmatig 'belaagd' door groepen studenten die graag even een kijkje komen nemen en die met zo'n 20 of 30 man

ERLIJKE HUIZEN IN DELFT

leefeenheden, waarmee men alle kanten uit kan en die geen vooropgezette bestemming hebben. Huizen om zelf in te vullen dus.

FOTOGRAFIE: MARCEL VERDONER

Diagoonwoningen' verscholen tussen het groen. Vijf van de huizen hebben de achtertuin aan de kant van het park. De andere drie staan 'contra' en vereisen een stuk

Doorsnede van een 'diagoonwoning'. Boven in de nok is nog een klein kamertje, dat door iedereen als logeerkamer wordt gebruikt.

tegelijk de rust in huis komen verstoren.

Na zeven jaar hebben alle bewoners daar wel een beetje genoeg van. Ze stellen hun huizen niet meer zo gemakkelijk open. Een bewoner: 'Iedereen denkt, dat hij de enige is, en ze kijken je wat vreemd aan als je ze niet binnen wilt laten. Ik doe soms maar net of ik niet thuis ben'.

Als men toch binnenkomt is het grote contrast aan interieurs opvallend. Het simpele 'zet je bed maar neer waar je wilt' blijkt niet op te gaan. In de praktijk komt het er op neer, dat de slaapgelegenheden allemaal op dezelfde plekken liggen,

maar dat de één heeft gekozen voor een open slaapruijme en de ander voor een kamer waar je wél de deur achter je dicht kan trekken. Ook de eethoek staat bij iedereen op dezelfde plaats, onder aan de trap naar de tweede woonlaag, een wat donkere plek waarmee je weinig anders kan doen. Ook een tweede toilet boven bleek een uniforme wens; dat wilden ze allemaal. De carports, waarmee de woningen werden opgeleverd, worden door niemand als zodanig gebruikt. De auto's staan op straat, terwijl de carports werden dichtgemaakt en nu in gebruik zijn als hobby- of rommelkamer. Geen echt wezenlij-

ke verschillen dus in de indeling, wel een zich volkomen uitleven bij de aankleding van het huis. Je eigen kleuren kiezen en volkomen je eigen smaak aan het werk zetten blijkt grote voldoening te geven. Want daarin is Herzberger zeker geslaagd, de bewoners zijn zonder uitzondering erg gelukkig met hun huis. Ook hebben ze nog steeds allemaal plannen, die variëren van een extra raam tot een volledige omgooijng van de bestaande indeling.

'Het is een huis waar je constant neiging hebt iets te veranderen', zegt een van de bewoonsters er over.

BALKONS WERDEN WOONRUIMTE

3 De open slaapkamer. Evenals bij de eetbar werd gewerkt met vloerniveaus. Achter het gordijn links bevindt zich het werkhokje van Bertie.

1 Bertie in de hypermoderne keuken.

2 Een extra tuintje in de vorm van een kasje op het dak!

4 Het buitenbalkon werd eetbar. Boven de tv bevond zich een doorgeefruimte naar de keuken, die met een spiegel is dichtgemaakt.

Dos (32) en Bertie Winkel (33) zijn erg gelukkig met hun huis. De grijze stenen muren van B2 blokken, waarmee alle woningen zijn opgeleverd, doen het uitstekend bij hun moderne interieur. Het echtpaar heeft gebruik ge-

maakt van twee buitenbalkons om de leefruimte te vergroten. Op de eerste floor is het buitenterrasje bij de keuken getrokken, waardoor een gezellige eetbar ontstond. Op de tweede woonlaag is het buitenbalkon omgebouwd tot werkkamer-tje voor Bertie, waar ze kan naaien en strijken. Toch willen ze nóg meer zitruimte.

Dos — een fysiotherapeut — had aanvankelijk zijn praktijk beneden in

5 De zithoek van Dos en Bertie.

de dichtgemaakte carport. Inmiddels heeft hij elders in Delft een praktijkruimte.

Kinderkamer

In de leegkomende carport zien Dos en Bertie nieuwe mogelijkheden. Ze willen er een kinderkamer maken voor de beide dochtertjes Gwen (8) en Femke (4). Zelf kun-

7 Een handigheidje van de architect: Als men de trap naar de hal afgaat, blijken er boven het hoofd nog een paar 'handschoenvakjes' te zijn, waar natuurlijk ook best snuisterijtjes in kunnen. Herzberger heeft meer van deze praktische kastjes op onverwachte plekken aangebracht: boven de doorgang naar de keuken bijvoorbeeld.

8 Een onhandigheidje van de architect: De open haarden in de woningen hebben een smal rookkanaal dat bovendien in een knik loopt. De haarden werken dan ook niet. De architect heeft wel aangeboden voor verbetering te zorgen, maar niemand had zin in weer een tijd rommel in huis. Het gat wordt nu door iedereen gebruikt om de tv in te zetten. Degenen die toch graag een open haard wilden, vonden hun eigen oplossing.

6,9,10 Drie overzichten van interieurs, variërend van hypermodern tot puur klassiek. De foto's zijn genomen vanaf de tweede woonlaag.

nen ze dan op de derde woonlaag gaan slapen en de open slaapkamer op de tweede woonlaag kan bij het zitinterieur worden getrokken. Bertie: 'Als de kinderen groter worden, zal het wéér anders moeten, dan willen ze natuurlijk ieder een eigen kamer. Maar nu willen ze toch het liefst bij elkaar slapen. Zolang dat zo is, genieten we maar even

van zo'n grote open ruimte.' De enorme openheid van het huis heeft wel als nadeel dat Bertie zich wat zorgen maakt om de kinderen, die gemakkelijk ergens af kunnen tuimelen. Daarom zijn alle gevaarlijke gaten dichtgemaakt. Dos en Bertie hebben dat gedaan met perspexglas, zodat een ruimtelijke indruk blijft. Op het dakterras

heeft Bertie een kasje, waarin zij cactussen kweekt. Die staan daar prima in de zon en doen het uitstekend. Het hele huis staat vol primitieve Afrikaanse kunst, waar ze helemaal verzot op zijn. Bertie: 'Dat verzamelen wij al 15 jaar. Wij gaan ook vaak met vakantie naar Afrika en brengen dan wel weer iets nieuws mee'.

INRICHTEN VIEL NIET MEE

1 De tv werd handig in de zijkant van de huisbar geklemd. De wand heeft ook nog ruimte voor boeken.

2 Overzicht van de woonkamer van Ans en Pieter van Mourik.

3 Een kijkje op de eethoek. Het kunstwerk in de hoek, dat is gemaakt van uitlaten en knalpotten, valt regelmatig uit elkaar en wordt dan door Ans trouwhartig opnieuw gerangschikt.

Toen Ans en Pieter van Mourik de 'diagoonwoning' pas hadden gekocht leek het Ans best moeilijk zo'n huis in te richten. Pieter, die in de wegenbouw werkt, zag meteen de mogelijkheden en inmiddels is Ans ook erg tevreden met haar ge-

zellige interieur. Ze hebben geen drastische dingen gedaan met de woning.

Ans: 'Ik vind de oorspronkelijke versie wel zo leuk. Waarom zouden we er dan aan gaan veranderen?' Het probleem met de open haard wisten ze op te lossen door het rookkanaal om te buigen. De doorgeefruimte naar de keuken werd dichtgemaakt. Op de derde woonlaag werd een extra toilet aangelegd en verder hebben ze gewoon

4 Huisbar met open slaapkamer.

hun fantasie en smaak op het interieur gericht. De Van Mourik's kozen voor een open slaapkamer op de tweede woonlaag. Op de overloop maakten ze zelf een kleine huisbar, waar de televisie zodanig werd ingebouwd dat er vanaf het bed tv gekeken kan worden. Zoon Kees (9) en dochter Patty (18) delen de bovenverdieping. Hun kamers zijn wat klein uitgevallen.

5 De familie Zandvliet, die ook een diagoonwoning heeft, houdt van klassiek en heeft het hele huis in die stijl ingericht. Ook hier werd het buitenbalkon een zitkuil met open haard.

6 Zoon Loek (19) heeft een professionele discotheek beneden in de carport, waar hij met zijn vrienden menig feestje bouwt. Alles is eigen werk van vader en zoon, alleen voor de verlichting hadden ze een 'prof' nodig.

7 Moeder Riet Zandvliet ergerde zich aan het veel te kleine portaal. Het buitenportiek werd bij het portaalje getrokken en er ontstond een riante entree.

Maar ze hebben toch allebei een gezellig hok. En Ans vindt het wel best zo. 'Hoe groter de kamer hoe meer rommel,' zegt ze. Ans kan het niet eens zijn met mensen die deze woningen gevaarlijk vinden voor kinderen. 'Kinderen groeien er mee op', zegt ze, 'die

vallen heus niet zo gauw. Voor oude mensen ligt dat wat anders. Als mijn moeder hier logeert gaat één van de kinderen in de torenkamer slapen'. De stenen B2 muren bevalen haar erg goed. Ze wil van haar leven geen behang meer in huis. 'Ik moet er niet aan denken', zegt ze hartgrondig. Het gezin van Van Mourik is destijds in Delft gaan wonen, omdat Ans dol is op Rotterdam en omdat Pieter in Rijswijk werkte. Ze zoch-

8 Een bar met zithoek in Wiener Wald-stijl op de overloop. Loek Zandvliet (48) is dol op knutselen en heeft de bar eigenhandig gebouwd.

ten daarom iets in die omgeving. Maar ze zaten er nog geen half jaar toen Pieter in Heemstede ging werken. Dat er desondanks nooit sprake is geweest van een verhuizing is wellicht het beste bewijs, dat de 'diagoonwoning' ze uitstekend bevalt.